2026-08-25

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan

de staatssecretaris van Financiën

Directoraat-Generaal
Douane
Bureau Juridische Zaken

Persoonsgegevens

nota

Beleidsreactie IBTD-rapport rechtsbescherming Douane

Datum
24 augustus 2026

Notanummer
2026-0000348547

Bijlagen
1. Beleidsreactie
2. Rapport
3. Retournota

Aanleiding
Naar aanleiding van uw reactie op het concept, is de beleidsreactie conform uw suggesties aangepast. Met deze nota wordt de aangepaste versie ter akkoord aan u voorgelegd.

Beslispunten
- Bent u akkoord met de beleidsreactie? Als u akkoord bent, wordt u verzocht de beleidsreactie te ondertekenen.
- Bent u akkoord met het openbaar maken van de voorliggende en voorgaande nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onleesbaar gemaakt.

goede aanpassingen waarvoor dank

Kernpunten
- Uw suggesties zijn verwerkt in de nieuwe versie van de beleidsreactie. Op de eerste pagina is aangegeven dat de Douane zich herkent in het beeld dat het rapport schetst en aan slag gaat met de verbeteringen. Daarnaast is explicieter aangegeven welke aanbevelingen van de IBTD aanleiding hebben gegeven om actie te ondernemen.
- Er is een versie van de brief met track changes bijgevoegd, waarin is aangegeven waar wijzigingen in de tekst zijn aangebracht

Toelichting

Communicatie
Uw woordvoerder is betrokken.

Politiek/bestuurlijke context
Op 1 september as. vindt het commissiedebat Douane in de Tweede Kamer plaats. Het onderzoeksrapport van de IBTD is opgenomen op de convocatie van het debat. In het debatdossier zijn daartoe Q&A's opgenomen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

2026-08-21

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën

Directoraat-Generaal
Douane
Bureau Juridische Zaken

Persoonsgegevens

nota

Beleidsreactie IBTD-rapport rechtsbescherming Douane

Datum
14 augustus 2026

Notanummer
2026-0000337349

Bijlagen
1. Beleidsreactie
2. IBTD-rapport

Aanleiding

Op 6 juli jl. heeft de Inspectie belastingen, toeslagen en douane (IBTD) het onderzoeksrapport 'Rechtsbescherming aan de grens' gepubliceerd. Dit rapport is eveneens op 6 juli jl. door de minister van Financiën aan de Tweede Kamer aangeboden.

Conform de Regeling taakuitoefening en bevoegdheden IBTD stuurt u naar aanleiding van het rapport een beleidsreactie aan de Tweede Kamer. Met deze nota wordt de beleidsreactie ter akkoord aan u voorgelegd.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de beleidsreactie? Als u akkoord bent, wordt u verzocht de beleidsreactie te ondertekenen.
- Bent u akkoord met het openbaar maken van de voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onleesbaar gemaakt.

twee suggesties:
- kijk even opnieuw of we niet te vaak zeggen "doen we al" in de zeven reacties. soms helpt het om ook te zeggen waar we het dan toch beetje beter gaan doen
- op pagina 1 een alinea dat we het een goed rapport vinden, ons herkennen in het beeld en met verbeteringen aan de slag gaan

Kernpunten

- De IBTD heeft in beeld gebracht hoe de Douane in de praktijk invulling geeft aan de rechtsbescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen.
- De IBTD geeft aan dat de Douane haar invulling van de rechtsbescherming voor ondernemers op een aantal punten kan verbeteren. Deze verbeterpunten gaan over de communicatie, het recht op inzage, de motivering, het benutten van beleidsruimte en de heroverweging van besluiten. Concreet doet de IBTD zes aanbevelingen aan de Douane.
- In oktober 2025 heeft de IBTD een tussenrapportage uitgebracht over het onderzoek. Naar aanleiding daarvan heeft de Douane reeds een aantal verbeteracties ter hand genomen.
- In de beleidsreactie wordt ook op elke aanbeveling concreet ingegaan. Daarbij geldt voor sommige van de aanbevelingen dat verbeteracties al lopen, of in de planning zitten (bijvoorbeeld op de punten standaardisering/uniformering, informatiehuishouding). Op andere punten gaat het om nieuwe verbeteracties op basis van het IBTD-onderzoek.
- In de beleidsreactie wordt ook ingegaan op de dynamiek van het Europese speelveld waarop de Douane acteert.

- Via de reguliere stand van zakenbrieven kan de Tweede Kamer worden geïnformeerd over verdere ontwikkelingen.

Toelichting
In onderstaande tabel is een samenvattend overzicht opgenomen per aanbeveling:

Aanbeveling IBTD	Actie Douane
1. Faciliteer en hanteer een uniforme werkwijze bij de invulling van de rechtsbescherming van ondernemers en bewaak dit. Besteed daarbij expliciet aandacht aan eenduidige informatievastlegging en zorgvuldige dossiervorming zodat ondernemers gelijke kansen hebben om op te komen voor hun rechten en een volledige heroverweging mogelijk is;	- De Douane zet bestaande initiatieven om processen te centraliseren door. Voorbeelden: actieve inzet op de doorontwikkeling van de online publiekskanalen, standaardbrief rechtsbescherming. - De Douane richt zich op het ontwikkelen van uniforme uitvoeringsprocessen waar dat kan, en tegelijkertijd ruimte behouden voor het bieden van maatwerk waar dat nodig is. De beweging van regiosturing naar processturing heeft mede als doel om versnippering in de uitvoering zoveel mogelijk te beperken. - De Douane is bezig met het ontwikkelen van een nieuwe aanpak van haar toezicht, die meer toegesneden is op de verschillende doelgroepen waar zij mee te maken heeft.
2. Communiceer transparant over de beoordeling van de informatie van de ondernemer, de gevolgen van zijn handelen en de mogelijkheden voor rechtsbescherming;	- De Douane heeft een eigen interactiestrategie en een kanaalstrategie (die ziet op websites, sociale mediakanalen, telefonie en brieven). Recent heeft de Douane het beheer van haar website www.douane.nl in-house gebracht. Deze stappen ondersteunen uniforme en transparante communicatie. - Via interne voorlichting, zoals duidelijke handboeken of handreikingen, wordt dit nader onder de aandacht gebracht bij Douane-medewerkers. - De inrichting van het ODB is recent herijkt, om deze beter aan te laten sluiten op de actuele wensen en behoeften.
3. Houd vanaf het moment dat het waarschijnlijk is dat een geschil gaat	- De Douane neemt dit, waar dit nog niet gedaan is, op in werkinstructies.

ontstaan steeds het principe van vroegtijdige rechtsbescherming voor ogen. Zet hiervoor de geëigende instrumenten in (door bijvoorbeeld zo vroeg mogelijk in gesprek te gaan met de ondernemer of in te zetten op mediation);	- In (interne) vakinhoudelijke overleggen kan hierover door Douane-medewerkers het gesprek met elkaar worden gevoerd. - De mogelijkheden die mediation kunnen bieden, worden het komende jaar verkend.
4. Zorg dat op alle momenten in het proces de benodigde kennis en uitgewisselde informatie beschikbaar is zodat meer aandacht kan worden gegeven aan de inhoudelijke invulling van de rechtsbescherming van ondernemers en een volledige heroverweging bij bezwaar kan plaatsvinden;	- Dit wordt betrokken bij het al lopende traject van de Douane om haar informatiehuishouding te verbeteren. - Voor de langere termijn werkt de Douane aan een centraal systeem voor de informatiehuishouding.
5. Handel proactief bij het opzoeken en benutten van de beleidsruimte wanneer een ondernemer zich beroept op billijkheid of het (on) geschreven vertrouwensbeginsel zodat onredelijke uitkomsten en/of onnodige procedures voor de ondernemer zoveel mogelijk worden voorkomen;	- De Douane continueert de zogenaamde 'moreel beraad'-sessies. Daarin kan worden gesproken over concrete casuïstiek, bijvoorbeeld over de vraag hoeveel beleidsruimte er is, en welke alternatieve oplossingsrichtingen kunnen worden geïdentificeerd. Waar nodig voert de Douane hierover het gesprek met haar opdrachtgever(s). - Wanneer er behoefte is aan ruimte in Europese regelgeving, vraagt Nederland daar aandacht voor op het niveau van de Europese Unie.
6. Neem de rechtsbescherming op als onderdeel van het jaarlijks onderzoek naar de dienstverlening door de Douane en bespreek de uitkomsten met de koepels van het bedrijfsleven.	- Het onderwerp rechtsbescherming en de resultaten van het onderzoek zullen in het ODB worden geagendeerd. - De Douane bekijkt of de stellingen die voor het onderzoek gebruikt worden aanpassing behoeven voor toekomstige metingen.

Communicatie
Er is geen actieve communicatie voorzien bij het versturen van de beleidsreactie.

Politiek/bestuurlijke context
Op 1 september as. is het Commissiedebat Douane in de Tweede Kamer. Het onderzoeksrapport van de IBTD is opgenomen op de convocatie van het debat. In het debatdossier worden daartoe Q&A's opgenomen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.